

Nemes Nagy Ágnes

MIÉRT NEM ESSZÉ?

Miért nem írok esszét? Tele vagyok reflexióval. Mindenről minden eszembe jut. Rendkívül szórakoztat Plotinos vagy Péterfy, a költői nyelv hangtana vagy a quattrocento kutak szimbolikája. Miért nem írok mégsem esszét?

1. Mert lusta vagyok. Azt sem írom, amit fontosabbnak tartok, hát még effélét. Mert nemcsak lustaságotat legyőzni, hanem még tanulni is kéne hozzá. Lenézem a készletlenséget, a szakmai tudatlanságot, röstellnék összevissza fecsegni. De hogy elkezdjek jegyzetelni, fenekelni, utánatúrni a dolgoknak, belerágni magam, almaféreg módjára a rostokba – ehhez semmi kedvem. Én csapongni szeretek, miként a lepke, belefalni ebbe-abba, jártni az eszem, kicsit vidékies magyar módra, saját multságomra.

No de dolgozni?!

2. Nem tudom eléggé komolyan venni a műfajt. Úristen, mennyivel több igazság, erő, verejték, gyötorem, kegyelem, isteni csuda van egy középfinom verssorban, mint egy kötet magvas elmélkedésben! Ha mégoly világmegváltó is! Itt van ez a Péterfy. Jó. Nagyon jó. De kitűnő, lelkesítően mély eszmefuttatások közt egy ilyen passzusra akadtam (kiidézem): „*Aristophanes Pán rokona, nem a mai világításban, hanem fölötte az ép Parthenonnal és görög éggel, előtte a kék tengerrel, az emberiség dúsabb hajtású ifjúsága idején, aki acélfényes szemét hunyorítva kéjjel tapogat végig bozontos mellén, s előttünk megfoghatatlan vidám szüajssággal bámulja szarvacskáit s patás lábait.*” – Hát igen, ez vízió. Semmi tudomány nem kezeskedik a bozontos mellét vakaró, boldog-patás Aristophanésról. De ez az alak van. Egy-egy ilyen pillanatot kivésni – mi másra való az életünk? Vagyis hogy nekem sokkal több az ábrázolás, mint az elmélkedés. És még szegény Péterfyből is szemérmetlenül az ilyen perceket bányászom ki – pedig az ilyesmi, nyilván, tudományosan megrovandó. Mint Sókratésből is az tetszik: μη θορυβετε ω ανωρεσ Αθηναιοι (de már a vég-szigmát nem tudom leírni, hogy a fenébe is van? ζς – mindegy).

Persze nem azért több az ábrázolás, mert írni több, mint élni. Dehogy, dehogy! Írva élni több, mint nem írva, az írás életfunkció. Mennyivel kövérebb az életem, ha írhatok!

Élni! Írni! Zabálni!

Jó, jó, megyek is a Közértbe, veszek sonkát, krémsajtot, dinnyét.